

Statsbudsjettet 2017

06.10.2016

Statsbudsjettet for 2017 ble fremlagt av Solberg-Regjeringen 6. oktober 2016. Det inneholder i Prop. 1 LS (2016-2017) en rekke forslag til endringer i skatte- og avgiftsopplegget for 2017. De viktigste endringene er blant annet innføringen av ny finansskatt, reduksjon av satsen for skatt på alminnelig inntekt til 24 % og rabatt ved formuesligningen for aksjer og driftsmidler.

Oppjusteringsfaktoren på utbytte mv. økes fra 1,15 til 1,24 i 2017 slik at samlet marginal skatt på utbytte opprettholdes dersom man ser selskap og eier under ett. Basert på oppjusteringsfaktoren blir skattesatsen på utbytte mv. 29,76 %.

Kontaktperson

[Arnfinn Sørensen](#)

Advokat/ Director

KPMG i Norge

Bedriftsbeskatning

Endringer i reglene om saldoavskrivninger for driftsmidler i saldogruppe C og D

Av Andreas Owing, advokatfullmektig/senior og Vivi Cecilie Bjerkaas, advokat/senior manager

I statsbudsjettet foreslår regjeringen å foreta endringer i reglene om skattemessige avskrivninger på driftsmidler etter saldometoden. Endringene berører avskrivninger av driftsmidler i saldogruppe C (vogntog, lastebiler, busser, varebiler, drosjebiler og kjøretøyer for transport av funksjonshemmede) og saldogruppe D (personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.v.). Det er foreslått at endringene trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2017.

Saldogruppe D – fjerning av muligheten til å foreta 10% forhøyet startavskrivning

Når det gjelder innholdet i endringene som berører driftsmidler i saldogruppe D foreslår regjeringen å fjerne bestemmelsen i skatteloven § 14-43 (5) som gjør det mulig å foreta en forhøyet startavskrivning på 10% av kostpris det året driftsmiddelet erverves. Denne regelen har frem til nå gjort det mulig å avskrive driftsmidler i denne saldogruppen med inntil 30% i ervervsåret. Regjeringens forslag innebærer også fjerning av muligheten til å foreta forhøyet startavskrivning på inntil 10% av årets påkostning på eldre driftsmidler i saldogruppe D. Den ordinære avskrivingssatsen for driftsmidler i gruppe D på 20% av saldo foreslås ikke endret.

Någjeldende regel om forhøyet startavskrivning ble innført i 2014 for å stimulere til investeringer i fastlandsindustrien. Bakgrunnen for forslaget om å fjerne regelen er blant annet å sikre at de

skattemessige avskrivningen i størst mulig grad følger driftsmiddelets økonomiske verdifall. Endringen var varslet i skattemeldingen.

Saldogruppe C – Økning av maksimal avskrivningssats og avvikling av spesialsats

Når det gjelder innholdet i endringene som berører driftsmidler i saldogruppe C foreslår regjeringen å øke maksimal avskrivningssatsen på alle driftsmidler i denne saldogruppen til 24%. Satsen er per i dag på 20% for varebiler, drosjebiler mv., og 22% for vogntog, lastebiler og busser. Endringen vil således innebære at satsen øker med 2% for av vogntog, lastebiler og busser, og med 4% for varebiler, drosjebiler mv.

Bakgrunnen for forslaget er blant annet å kompensere for økt veibruksavgift på diesel og bensin. Forslaget vil også innebære en forenkling av regelverket ved at saldo for de to kjøretøygruppene i saldogruppe C kan slås sammen per 1 januar 2017.

Finansdepartementet påpeker i forslaget at en avskrivningssats på over 20% på denne typen driftsmidler ikke er i tråd med prinsippet om at skattemessige avskrivninger skal tilsvare eiendelenes (faktiske) økonomiske verdifall. Etter departementets syn vil dermed endringen innebære en særlig fordelaktig behandling av investeringer i kjøretøy i saldogruppe C. Uten at det kommer helt klart frem, kan det likevel trolig antas at tillegget på 4% hovedsakelig er begrunnet med behovet for å kompensere for økt veibruksavgift på diesel og bensin. Vi bemerker at å gjennomføre slike kompensasjoner gjennom reglene om saldoavskrivninger ikke er en helt ordinær fremgangsmåte, da satsene som nevnt at departementet i størst mulig grad skal tilsvare økonomisk verdifall.

SkatteFUNN - Økning av maksimalt fradraggrunnlag

Av Andreas Owing, advokatfullmektig/senior

I statsbudsjettet foreslår Regjeringen å heve de maksimale fradraggrunnlagene (beløpsgrensene) i SkatteFUNN-ordningen. Beløpsgrensen for egenutført FoU (forskning og utviklingsarbeid) foreslås hevet fra 20 millioner kroner til 25 millioner kroner, mens beløpsgrensen for FoU innkjøpt fra godkjente forskningsinstitusjoner foreslås hevet fra 40 millioner kroner til 50 millioner kroner. Det foreslås videre at summen av kostnader til egenutført og innkjøpt FoU ikke kan overstige 50 millioner kroner. Endringsforslaget innebærer at reglene er utformet på samme måte som tidligere, men med økte maksimale fradraggrunnlag.

Bakgrunnen for forslaget er blant annet at dette kan bidra til at flere større prosjekter blir gjennomført og at FOU-prosjekter blir gjennomført raskere. For øvrig er det iverksatt en ekstern evaluering av SkatteFUNN-ordningen som etter planen vil ferdigstilles sommeren 2018.

Driftsmidler – rabatt og gjeldsreduksjon ved formuesligningen

Av Fredrik Gule, advokatfullmektig/senior

Det foreslås en rabatt på 10% på driftsmidler som hovedsakelig er anskaffet til, eller faktisk brukt i, skattyterens inntektsgivende virksomhet. Dette gjelder imidlertid ikke omløpsmidler som bankinnskudd, fordringer og varelager.

Forslaget må sees på bakgrunn av at flertallet på Stortinget har anmodet om at det innen 2018 innføres en rabatt som foreslått – men i størrelsesorden 20%.

Imidlertid foreslås samtidig en sjablonregel for reduksjon av tilordnet gjeld – på 10%. En slik reduksjon er ment å skulle motvirke rabatten utnyttes til å skape netto gjeldsfradrag. På grunn av ligningstekniske hensyn – det vil ikke være praktisk mulig for skattekontoret å kontrollere eller fastsette nøyaktig hvordan en investering i aksjer og driftsmidler er finansiert – vil gjeldsreduksjonen baseres på en sjablon-metode; gjelden tilordnes forholdsmessig mellom verdien av skattyteres aksjer og driftsmidler og verdien av skattyterens samlede formue uten reduksjon for formelle verdsettingsrabatter. Et eksempel på sistnevnte vil for eksempel være rabatten på en primærbolig eller sekundærbolig. For ektefeller vil grunnlaget være samlet formue og gjeld ved beregningen av størrelse på gjeld som skal reduseres ved ligningen.

Lovendringene i skatteloven foreslås å tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

Oppheving av skattefritak for tilskudd til investering i distriktene (pkt. 8.3)

Av Fredrik Gule, advokatfullmektig/senior og Christoffer Simonsen, trainee

Det er i statsbudsjettet for 2017 fremmet forslag om at skattefritaket for offentlige tilskudd i form av investerings- og bedriftsutviklings midler i landbruket (IBU-midler) og distriktsrettet investeringsstøtte fjernes. Ordningen om unntak for skatte plikt for IBU-midler og distriktsrettet investeringsstøtte vil bli opphevet gjennom oppheving av bestemmelsene §§ 5-31 bokstav a, 14-42 annet ledd bokstav a fjerde punktum og 14-44 første ledd annet punktum.

Det pekes i forslaget på at det i tillegg til den direkte støtten, gis støtte i form av at disse midlene ikke blir inntektsbeskattet, men likevel kan inngå i avskrivningsgrunnlag og i skjermingsgrunnlaget etter foretaksmodellen.

I begrunnelsen for forslaget vektlegges det videre at støtte gjennom skattesystemet ikke vil fremgå på statsbudsjettet og derfor ikke vil bli løpende vurdert i like stor grad som andre tilskuddsordninger. Forslaget om oppheving av disse to unntakene fra den alminnelige regel om at offentlige tilskudd er skattepliktige, vil forenkle skattereglene og skattemessig likebehandling av offentlige investeringstilskudd.

Innføring av unntak for taushetsplikt for Norges Bank ved utlevering av opplysninger til skattemyndighetene (pkt. 15)

Av Fredrik Gule, advokatfullmektig/senior og Christoffer Simonsen, trainee

Departementet har i statsbudsjettet for 2017 foreslått at Norges Banks taushetsplikt ikke skal gjelde for opplysninger til Skatteetaten.

I forslaget peker departementet på at Norges Banks avtaler med tredjeparter vil kunne inneholde opplysninger som vil være av interesse for Skatteetaten. Disse opplysningene vil i mange tilfeller være opplysninger det ikke er mulig å skaffe fra den skattepliktige selv. Norge er i henhold til avtaler med andre land om gjensidig administrativ bistand i skattesaker pliktig til å utveksle opplysninger med andre land. Dette omfatter i tillegg til de opplysninger Skatteetaten selv besitter, også opplysninger fra tredjeparter. Det trengs internrettslig hjemmel for å kunne innhente slike opplysninger, noe Skatteetaten ikke har ovenfor Norges Bank. Skattesaker blir stadig av mer internasjonal karakter, utveksling av opplysninger med andre land vil derfor være av økt viktighet for skattemyndighetene i fremtiden.

Banker omfattet av finansforetaksloven er i dag pliktig til å oppgi opplysninger om andre skattepliktige på forespørsel fra skattemyndighetene, jfr. skatteforvaltningsloven § 10-2. Departementet kan ikke se at det er noe som tilsier at det skal være forskjell på andre bankers og Norges Bank sin opplysningsplikt.

Lovteknisk vil endringen bli foretatt ved at Sentralbankloven § 12 utvides til å omfatte et unntak fra taushetsplikt dersom skattemyndighetene krever opplysninger i medhold av skatteforvaltningsloven § 10-5 (i kraft 1. januar 2017). Denne bestemmelsen inneholder allerede unntak for opplysninger til visse institusjoner, blant annet melding til ØKOKRIM i medhold av hvitvaskingsloven.

Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund mente at unntaket for taushetsplikten også burde omfatte skatteoppkreverne, men departementet mente det ikke var behov for dette og at sentralbankloven § 12 ikke var til hinder for at skatteoppkrevere kunne kreve opplysninger om tredjeparter fra Norges Bank.

Plikt til å levere land-for-land-rapport til skattemyndighetene

Av Heidi C. Lørstad, advokat/manager

Ligningsloven blir erstattet av den nye skatteforvaltningsloven fra og med 1. januar 2017. Reglene om land-for-land-rapportering må derfor overføres til skatteforvaltningsloven. Departementet har lagt frem forslag til slike regler.

Departementet fremmet 11. mai 2016 forslag til regler i ligningsloven om at flernasjonale konsern skal levere en land-for-land-rapport til skattemyndighetene, jf. Prop. 120 L (2015 – 2016). Land-for-land-rapporten skal inneholde opplysninger om inntekt, skatt og fysiske eiendeler mv. i de landene konsernet har virksomhet. Reglene gjelder ifølge forslaget fra og med regnskapsåret 2016. Konsernene skal levere den første rapporten innen 31. desember 2017.

Ettersom Ligningsloven blir erstattet av de nye skatteforvaltningsloven fra og med 1. januar 2017, må reglene om land-for-land-rapportering overføres til skatteforvaltningsloven.

Forslaget er en videreføring av forslaget i Prop. 120 L (2015 – 2016), som fortsatt ikke er vedtatt, med noen endringer som følge av at skatteforvaltningsloven har en annen lovstruktur og begrepsbruk enn ligningsloven.

Departementet foreslår at reglene om plikt til å levere land-for-land-rapport skal framgå av en egen bestemmelse i skatteforvaltningsloven § 8-12. Det er de alminnelige regler om administrative sanksjoner som skal gjelde ved overtredelse av rapporteringsplikten, slik departementet forutsatte i Prop. 120 L (2015 – 2016).

Departementet foreslår at reglene trer i kraft 1. januar 2017 med virkning for regnskapsår som begynner 1. januar 2016 og senere.

Utvidelse av rederiskatteordningen for å inkludere vindmøllefartøyer

Av Andreas Owing, advokatfullmektig/senior

I statsbudsjettet foreslår regjeringen å utvide rederiskatteordningen slik at fartøyer som brukes i virksomhet knyttet til offshore vindmølleparker blir tillatte eiendeler i ordningen. Etter gjeldende regler er det for slik fartøyer avgjørende om de kan anses som "skip i fart". Fartøyer som ikke driver annen virksomhet enn transport av personer og/eller deler til vindmøller fram til offshore vindmølleparker faller innenfor ordningen, mens fartøyer som brukes til oppsetting, reparasjon, vedlikehold og demontering av havvindmøller faller utenfor ordningen. Regjeringens forslag innebærer at også skip som brukes i sistnevnte type aktiviteter kan omfattes av ordningen.

Forslaget omfatter kun vindmøllefartøyer som operer utenfor norsk territorialfarvann. Det finnes per i dag få offshore vindmølleparker i Norge, men departementet antar at et skattefritak kan føre til at skattytere innenfor den norske rederiskatteordningen velger å drive virksomhet på vindmølleparker andre steder.

Regjeringen tar utgangspunkt i at endringen skal ha virkning allerede fra og med inntektsåret 2017, men tar forbehold om at det kan ta lengre tid, da tiltaket må notifiseres til ESA og ikke kan iverksettes før forholdet til statsstøtteregele i EØS-avtalen er avklart.

Reduksjon av produktavgiften på førstehåndsomsetning av fisk

Av Andreas Owing, advokatfullmektig/senior

I statsbudsjettet foreslår regjeringen å redusere produktavgiften til folketrygden for fiskeri-, hvalfangst- og selfangstnæringen fra 2,5 prosent til 2,3 prosent.

Bakgrunnen for forslaget er forventninger om økt verdi på førstehåndsomsetningen neste år, samt at innbetalinger de seneste årene har vært høyere enn utgiftene avgiften er ment å dekke.

Finansskatt

Finansskatten kommer 1. januar 2017

Av Hans Martin Asheim, advokat/manager

Etter en flere år med utredning kommer nå finansskatten. Det innføres en modell med ekstra beskatning på lønnsutbetalinger på 5 %, kombinert med en egen skattesats for finansiell virksomhet.

Finansskatten har to hovedkomponenter. Det første er at det innføres en ekstraskatt på 5% av virksomhetens lønnsutbetalinger, noe som i praksis vil innebære en forhøyelse av arbeidsgiveravgiften på ansatte som arbeider innen finanssektoren. Dette vil rapporteres sammen arbeidsgiveravgift, antagelig via en ny rubrikk på A-meldingen.

Deretter vil finansforetak beholde dagens skattesats på 25 % for alminnelig inntekt. Den generelle skattesatsen justeres til 24 %, men denne reduksjonen vil ikke komme finansnæringen til gode. Finansdepartementet vil komme tilbake til i hvilken grad det vil være mulig å gi konsernbidrag mellom selskap som er underlagt forhøyet selskapsskatt og ordinær selskapsskatt.

Et mer komplisert spørsmål er hvilke virksomheter som omfattes av den nye modellen. Finansdepartementet tar her utgangspunkt i SSB sin standard for næringsgruppering, og definerer all virksomhet som faller under næringsgruppe K; Finansierings og forsikringsvirksomhet, som skattepliktig. En rekke virksomheter ligger i flere næringsgrupperinger, og det er noe uklart hvordan disse vil bli behandlet.

Det er gjort enkelte avgrensninger her. For det første settes en nedre grense på 30 %. Virksomheten må altså ha minimum 30 % av sin aktivitet innen finansiell sektor for å omfattes av finansskatt. Aktivitet defineres her ut fra andel lønnskostnader innen finansielle tjenester. Hvis virksomheten er over grensen på 30 % finansiell aktivitet kan det synes som om alle lønnsutbetalinger i virksomheten vil omfattes av finansskatten.

Videre gjøres et unntak for selskap som har mer enn 70 % avgiftspliktig aktivitet. Grunnen til at man innfører dette siste unntaket er at en del tjenester innenfor gruppe K er avgiftspliktig, for eksempel rådgivning. Et selskap kan altså ha 100 % av sin aktivitet innenfor gruppe K, og samtidig være 100 % avgiftspliktig. Det innføres derfor en egen unntaksregel for å fange opp disse.

For det andre vil skatten kun ramme selskap som har lønnskostnader. Ifølge forslaget vil hvilende selskap eller holdingselskap som kun mottar passive finansielle inntekter ikke vil omfattes av den ekstra lønnskatten. Selv om det er noe uklarhet i forslaget kan det synes som om denne typen selskap også vil være fritatt for den forhøyede selskapsskatten.

Finansdepartementet sier innledningsvis at man gjerne skulle hatt en finansskatt som var nøytralt utformet, på samme måte som merverdiavgiften. I dette ligger at avgiften skal ramme likt uavhengig av virksomhetens drift og organisering. Dette har man imidlertid ikke fått til i tide til 2017. I dette kan det antagelig leses et forvarsel om at finansskatten vil bli løpende justert i årene som kommer.

Personbeskatning

Aksjer og driftsmidler – rabatt ved formuesligningen

Av Arnfinn Sørensen, advokat/director

Personlige skattytere skal tilstås en rabatt på 10% for verdien av aksjer ved formuesligningen for 2017. Reglene skal også omfatte formue i form av grunnfondsbevis og andel av skattemessig formue i deltakerlignet selskap. Det er også foreslått at verdsettingsrabatten også skal omfatte aksjeandelen i verdipapirfond, beregnet etter reglene i skatteloven §10-20 basert på forholdene ved inntektsårets slutt.

Rabatten skal bare tilstås personlige skattytere. Med andre ord at det ikke skal innføres en mulighet for kjederabatt i tilfeller et aksjeselskap eier aksjer i andre selskaper.

Ytterligere foreslås en rabatt på 10% på driftsmidler som hovedsakelig er anskaffet til, eller faktisk brukt i, skattyterens inntektsgivende virksomhet. Dette gjelder imidlertid ikke omløpsmidler som bankinnskudd, fordringer og varelager.

Forslaget må sees på bakgrunn av at flertallet på Stortinget har anmodet om at det innen 2018 innføres en rabatt som foreslått – men i størrelsesorden 20%.

Imidlertid foreslås samtidig en sjablonregel for reduksjon av tilordnet gjeld – på 10%. En slik reduksjon er ment å skulle motvirke rabatten utnyttes til å skape netto gjeldsfradrag. På grunn av ligningstekniske hensyn – det vil ikke være praktisk mulig for skattekontoret å kontrollere eller fastsette nøyaktig hvordan en investering i aksjer og driftsmidler er finansiert – vil gjeldsreduksjonen baseres på en sjablon-metode; gjelden tilordnes forholdsmessig mellom verdien av skattyteres aksjer og driftsmidler og verdien av skattyterens samlede formue uten reduksjon for formelle verdsettingsrabatter. Et eksempel på sistnevnte vil for eksempel være rabatten på en primærbolig eller sekundærbolig. For ektefeller vil grunnlaget være samlet formue og gjeld ved beregningen av størrelse på gjeld som skal reduseres ved ligningen.

Lovendringene i skatteloven foreslås å tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

Skatt på alminnelig inntekt

Av Arnfinn Sørensen, advokat/director

Regjeringen foreslår øke årlig skjermingsrente med 0,5 % i forhold til dagens regler.

Personlige aksjonærer eller deltakere kan kreve fradrag i alminnelig inntekt for skjerming i utbytte eller utdelinger. Eiere av enkeltpersonforetak gis fradrag for skjerming ved beregning av personinntekt. Fradraget utregnes ved å multiplisere skjermingsgrunnlaget med skjermingsrenten.

Skjermingsrenten beregnes med utgangspunkt i aritmetisk gjennomsnittlig observert rente på statskasseveksler med 3 måneders løpetid.

Formålet med skjermingsfradraget er å forhindre vridninger i investeringer og finansieringsstruktur som følge av den beskatningen av utbytte mv.

Departementet mener at det er en asymmetri i dagens utbytteskatt fordi skjermingsfradraget gis per aksje, slik at eventuelle ubenyttede skjermingsfradrag går tapt ved realisasjon av aksjen. Asymmetrien kan isolert sett tale for et visst risikopåslag i skjermingsrenten.

For å unngå for store svingninger i renten foreslår regjeringen at det legges til 0,5 prosentenheter, som om lag tilsvarer en langsiktig differanse mellom NIBOR og renten på statskassevekslene. For aksjonærer og deltakere nedjusteres skjermingsrenten med skattesatsen på alminnelig inntekt, det vil si på tilsvarende måte som i dag.

Lovendringene i skatteloven foreslås å tre i kraft straks med virkning og med inntektsåret 2017.

Sekundærbolig – reduksjon av gjeld ved formuesligningen

Av Arnfinn Sørensen, advokat/director

Sekundærboliger verdsettes til 80% – men forslag om reduksjon av gjeldsfradraget på 20%.

Personlige skattytere skal tilstås en rabatt på 20% for formuesverdien av sekundærboliger.

Nytt er imidlertid et forslag om reduksjon av tilordnet gjeld med 20%. En slik reduksjon er ment å skulle motvirke at rabatten utnyttes til å skape netto gjeldsfradrag ved investering i sekundærboliger. Av hensyn til formueskattmessig likebehandling med de foreslåtte nye reglene om gjeldsreduksjon for personer som eier aksjer eller driftsmidler ønskes innført en gjeldsreduksjon basert på en sjablon-metode også for personlige eiere av sekundærboliger; gjelden tilordnes forholdsmessig mellom verdien av skattyteres aksjer og driftsmidler og verdien av skattyterens samlede formue uten reduksjon for formelle verdsettingsrabatter. Et eksempel på sistnevnte vil for eksempel være rabatten på en primærbolig eller sekundærbolig. For ektefeller vil grunnlaget være samlet formue og gjeld ved beregningen av størrelse på gjeld som skal reduseres ved ligningen.

Lovendringene i skatteloven foreslås å tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2017.

Alle får lavere skatt!

Av Christina Østby, advokat/manager

Skatt på alminnelig inntekt

I tråd med skatteforliket om skattereform (Innst. 273 S (2015-2016)) foreslås det å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt fra 25 pst. til 24 pst. for personer og selskap fra 2017.

Endrede satser i trinnskatten

Satsene i trinnskatten økes med mellom 0,49 og 0,82 prosentenheter for å begrense det samlede provenytapet ved at skatt på alminnelig inntekt reduseres. Økningen er minst for de med lavere inntekter.

	2016-regler	Forslag 2017	Endring
Trinnskatt			
Trinn 1			
Innslagspunkt	159 800 kr	164 100 kr	2,7 pst.
Sats	0,44 pst.	0,93 pst.	0,49 pst. enheter
Trinn 2			
Innsalgspunkt	224 900 kr	230 950 kr	2,7 pst.
Sats	1,7 pst.	2,41 pst.	0,71 pst. enheter
Trinn 3			
Innsalgspunkt	565400 kr	580 650 kr	2,7 pst.
Sats	10,7 pst.	11,52 pst.	0,82 pst. enheter
Trinn 4			
Innsalgspunkt	909 500 kr	934 050 kr	2,7 pst.
Sats	13,7 pst.	14,52 pst.	0,82 pst. enheter

Marginalskattesatsen reduseres

Marginalskattesatsen på de aller fleste inntektsnivåer reduseres, og mest for dem med lavest inntekt. Dette skjer ved at satsene i trinnskatten økes mindre enn reduksjonen i satsen på alminnelig inntekt.

Marginalskattesatsen for 2017 vil etter dette forslaget være 46,72 pst.

Minstefradrag

Regjeringen foreslår å øke maksimalt minstefradrag i lønn og trygd til 94 750.

Samtidig foreslås det å øke satsen i minstefradraget i lønns- og trygdeinntekt fra 43 pst. til 44 pst.

Personfradrag

Personfradraget i alminnelig inntekt foreslås lønnsjustert til:

Skatteklasser 1: 51 750

Skatteklasser 2: 76 250

Øvrige beløpsgrenser beholdes

Øvrige beløpsgrenser foreslås nominelt uendret. Dette gjelder blant annet fagforeningsfradraget, bunnfradraget, reisefradraget, foreldrefradraget, Finmarkfradraget, fradrag for innbetaling til individuell pensjonsordning, særfradrag for enslige forsørgere, jordbruksfradraget, fisker- og sjømannsfradraget, og BSU-fradraget.

Trygdeavgift

Satsene for trygdeavgift beholdes, men det foreslås å øke den nedre grensen i trygdeavgiften med 5 000 kr i 2017. Økningen vil komme studenter og midlertidig lavtlønte til gode, ved at dette innebærer at frikortgrensen økes.

Frikort

Frikortgrensen økes til 55 000.

Formuesskatt

For første gang i regjeringens periode foreslås det ikke å senke skattesatsen på formuesskatt. Skattesatsen på 0,85 pst. beholdes, mens innslagspunktet for formuesskatt foreslås økt fra kr 1 400 000 til kr 1 480 000.

For ektefeller som lignes felles for formue blir innslagspunktet kr 2 960 000.

Reisefradrag – økt fradragssats med NOK 0,06 per kilometer

Av Arnfinn Sørensen, advokat/director

I 2016 innrømmes fradrag i alminnelig inntekt for daglige reiser mellom hjem og arbeidssted og besøksreiser i hjemmet (pendlerfradrag) med NOK 1,50 per kilometer for reiseavstand inntil 50 000 kilometer og med NOK 0,70 per kilometer for reiseavstand mellom 50 000 og 75 000 kilometer. Imidlertid innrømmes kun for reiseutgifter som overstiger et bunnfradrag på NOK 22 000. I praksis får man først fradrag for kjøredistanse mellom bopel og arbeid som overstiger 32 km eller 64 km tur/retur.

På grunn av de økte drivstoffutgiftene vil kostnadene ved å benytte bil til arbeids- og pendlerreiser øke. Videre bemerkes at en del ikke har et godt kollektivtilbud.

Følgelig for å gi en kompensasjon til personer med lang reisevei for de økte drivstoffutgiftene, så foreslår regjeringen å øke fradragssatsen per km med NOK 0,06. Med andre ord at fradragssatsene økes til henholdsvis NOK 1,56 og NOK 0,76. Dermed vil man oppnå reisefradrag dersom daglig reise tur/retur utgjør mer enn 61km – for den overstigende reisestrekningen.

Lovendringene i skatteloven foreslås å tre i kraft straks med virkning og med inntektsåret 2017.

Aksjesparekonto

Av Asgeir Kjensteberg, advokatfullmektig/senior

Regjeringen foreslår å innføre konto for langsiktig aksjesparing, såkalt aksjesparekonto, hvor gevinst først beskattes når midlene tas ut fra kontoen.

Forslaget fra Regjeringen er motivert av ønsket om å øke småsparernes eierskap i norsk bedrifter. I tråd med dette foreslår derfor regjeringen å innføre konto for langsiktig sparing, hvor avkastningen i form av aksjegevinst helt eller delvis kan reinvesteres i aksjer eller fondsandeler uten at avkastningen skattlegges løpende. Dette vil etter regjeringens syn gjøre det enklere og mer gunstig for privatpersoner å spare i aksjer og fondsandeler.

Det foreslås videre skjermingsregler hvor skjerming skal ta utgangspunkt i kontohaverens innskudd på kontoen som skjermingsgrunnlag.

Det bemerkes at avkastning i form av utbytte ikke vil gå inn på kontoen og således tilordnes den enkelte aksjonæren direkte og skattlegges som normalt ved inntjening.

Ikrafttredelse kan ikke skje før spørsmålet om hvem som skal kunne tilby ordningen er på plass. Det legges opp til en overgangsregel der det åpnes for at personlige aksjonærer i inntektsåret 2017 kan overføre aksjer til aksjesparekonto med kontinuitet.

Skattefritak for arbeidsgivers dekning av utgifter til tillitsvalgte ansatte

Av Ida Hagelsteen Vik, advokat/manager og Christoffer Simonsen, trainee

Regjeringen foreslår å lovfeste det sedvanerettslige skattefritaket hvor enkelte kostnader knyttet til fagforeningsaktivitet dekket av arbeidsgiver, ikke er blitt ansett som skattepliktig inntekt for medlemmene eller de tillitsvalgte.

Samtidig foreslås det å utvide skattefritaket utover det som følger av det sedvanerettslige skattefritaket.

Det er i statsbudsjettet for 2017 foreslått lovfesting av et generelt skattefritak for arbeidsgivers dekning av utgifter til tillitsvalgte ansattes utøvelse av vervet.

Departementet legger til grunn at det allerede eksisterer et sedvanerettslig skattefritak for tillitsvalgtes adgang til å disponere lokaler og kontorutstyr til fagforeningsaktiviteter, herunder kontorplass mv., ikke anses som skattepliktig inntekt for medlemmene eller de tillitsvalgte.

I forbindelse med en rettskraftig dom fra lagmannsretten i 2013 hvor arbeidsgivers dekning av kostnader til tillitsvalgtes deltagelse på fagforeningsmøter og kurs ble ansett som skattepliktig inntekt hos den tillitsvalgte, ønsker departementet å utvide fritaket utover det som følger av det sedvanerettslige skattefritaket.

Forslaget innebærer en generelt utformet fritaksregel hvor det avgjørende er om kostnadene som dekkes et tilstrekkelig nært knyttet til utøvelsen av vervet som tillitsvalgt. Det vil ikke være et vilkår at arbeidsgiver er forpliktet til å dekke kostnadene.

Det legges til grunn i forslaget at arbeidsgiver vil ha rett til fradrag for de kostnader som dekkes og at det ikke skal svares arbeidsgiveravgift.

Forslaget begrunnes med at det anses som uheldig at tillitsvalgte skal være skattepliktige for arbeidsgivers dekning av kostnader til utøvelsen av vervet som tillitsvalgt.

Oppjusteringsfaktoren for utbytte økes

Av Christina Østby, advokat/manager

Lavere skatt på alminnelig inntekt vil gjøre det mer lønnsomt for eiere som arbeider i eget selskap å ta ut faktisk arbeidsinntekt som aksjeutbytte. Stortingets flertall har for å fjerne motivet for slikt inntektsskifte vedtatt at skatten på utbytte mv. skal være om lag uendret.

Oppjusteringsfaktoren, som ble innført i 2016, gjør det mulig å ha et bestemt nivå på den effektive skattesatsen på aksjeinntekter uavhengig av skattesatsen på alminnelig inntekt.

I tråd med dette foreslår regjeringen at den samlede marginalskatten på utbytte mv. opprettholdes ved at oppjusteringsfaktoren for utbytte mv. økes fra 1,15 til 1,24 i 2017.

Merverdiavgift og særavgifter

Særavgifter

Av Kjerstin Ongre, advokat/director

Særavgifter ilegges bestemte varer og tjenester og er i all hovedsak fiskalt begrunnet og går til statskassen uten noen form for øremerkning. Regjeringen har i Prop. 1 LS (Skatter, avgifter og toll 2017) i all hovedsak foreslått at de fleste avgiftssatsene prisjusteres eller videreføres uten justeringer. Unntaket fra dette gjelder bl.a. forslaget om å øke veibruksavgiftene på diesel og bensin med henholdsvis 15 og 35 øre pr. liter.

Det er foreslått økt avgift på klimagassene HFK og PFK for å sikre at avgiften kommer opp på samme nivå som for CO₂-avgiften på diesel og bensin, samt å øke avgiften på utslipp av naturgass til luft i petroleumsvirksomheten. Videre er foreslått et økt omsetningskrav for biodrivstoff og økt veibruksavgift på LPG. Det er også foreslått økt CO₂-avgift på mineralolje med 20 øre pr. liter. For engangsavgiften for kjøretøy viser regjeringen til at de forsetter trenden med å innrette avgiftene i en ytterligere miljøvennlig retning.

Årsavgiften

Det er foreslått at årsavgiften for satsene for avgiftsgruppen som ilegges høyest sats settes ned med nærmere 12 %. De øvrige satsene prisjusteres.

Regjeringen foreslår at årsavgiften erstattes av en trafikkforsikringsavgift. Departementet legger opp til å fremme forslag om avgift på trafikkforsikringer i statsbudsjettet for 2018. Dermed blir 2017 det siste året med årsavgift. Trafikkforsikringsavgiften skal bare betales for den tiden kjøretøyet er forsikret. Bileier kan også slippe å betale avgift dersom bilen avregistreres og forsikringen stanses, for eksempel dersom bilen ikke brukes i vinterhalvåret.

Engangsavgiften

Kjøretøyene er delt inn i ni avgiftsgrupper med til dels ulike satser og/eller beregningsgrunnlag. Den konkrete avgiftsberegningen skjer på bakgrunn av data fra motorvognregisteret, som igjen er hentet fra typegodkjenningen. Engangsavgiften betales i dag ved førstegangsregistrering i motorvognregisteret og pålegges de fleste typer kjøretøy, med unntak av større lastebiler og busser med lengde over 6 meter og som har mer enn 17 seteplasser.

Regjeringen foreslår en omlegging av engangsavgiften (provenynøytral) med økt avgift på utslipp, redusert avgift på vekt og fjerning av avgift på effekt for alle typer kjøretøy unntatt motorsykler, snøscootere og beltebiler i 2017. Omleggingen medfører at engangsavgiften vil få økt avgift på utslipp og redusert avgift på vekt og overgang for utfasing av effektkomponenten. Fritaket for engangsavgiften for elbiler og hydrogenbiler videreføres for 2017. For øvrig foreslås at satsene prisjusteres for 2017.

For varebiler klasse 2 mv. betaler en andel av NOX-avgiften for personbiler på 50 pst. Denne ble økt i 2016-budsjettet, og foreslås økt til 75 prosent i 2017-budsjettet. For disse bilene foreslås det samtidig en lettelse ved at prosentandelen av personbilavgiftens vekt-komponent reduseres fra 22 til 21 pst.

Det foreslås for øvrig at det i Stortingets vedtak om engangsavgift åpnes for at Finansdepartementet kan gi forskrift om forholdsmessig betaling av engangsavgift på motorvogner som skal benyttes i Norge i et avgrenset tidsrom på bakgrunn av en tidsbestemt leie- eller leasingkontrakt. Det er opplyst at Finansdepartementet tar sikte på at ordningen og forskriften kan iverksettes fra årsskiftet. Formålet med endringen er å følge opp en grunnlagt uttalelse 29. juni 2016 fra EFTAs overvåkingsorgan (ESA) som har konkludert med at dagens avgiftsbestemmelser for leie- og leasingbiler som brukes i Norge i en på forhånd definert periode, ikke er i overensstemmelse med EØS-avtalens prinsipper om fri flyt av tjenester og kapital.

Flypassasjeravgiften

Avgiften er ny og ble iverksatt 1. juni 2016 og er foreslått videreført med en prisjustering for 2017. Avgiften er hovedsakelig begrunnet med å gi staten inntekter, men det er opplyst at den også kan ha en miljøeffekt ved at den reduserer etterspørselen etter flyreiser. Avgiften omfatter alle

ervervsmessige flygninger av passasjerer fra norske lufthavner. Flygninger fra kontinentalsokkelen og Svalbard mv. er ikke avgiftspliktige.

Transitt- og transferpassasjerer og barn under to år er fritatt for avgift.

For 2016 er avgiften 80 kroner per flypassasjer. Før avgiften ble iverksatt ga imidlertid EFTAs overvåkingsorgan (ESA) uttrykk for at fritaket for transitt- og transferpassasjerer kunne være statsstøtte. Senere ga ESA uttrykk for at fritaket ikke innebærer statsstøtte og avgiften kunne dermed tre i kraft 1. juni 2016. Saken er senere klaget inn for ESA. Det er ikke klart når ESA vil komme med sin endelige vurdering av saken.

Avgift på elektrisk kraft

Avgiften for elektrisk kraft er foreslått prisjustert for 2017.

Kraftintensive industriprosesser er fritatt for elavgift. Fritaket er avgrenset til kjemisk reduksjon, elektrolyse og metallurgiske og mineralogiske prosesser. I tillegg gis det fritak for elektrisk kraft som leveres til blant annet veksthusnæringen, tog, bane og trikk samt til husholdninger og offentlig forvaltning i tiltakssonen (Finnmark fylke og kommunene Karlsøy, Kvæangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke).

Øvrig industri, bergverksdrift, landanlegg for petroleumsvirksomheten, fjernvarmeproduksjon mv. ilegges redusert sats med 0,48 øre per kWh for kraft til selve produksjonsprosessen. I tiltakssonen er all næringsvirksomhet ilagt redusert sats. Det innebærer at også primærnæringene og privat tjenesteyting betaler 0,48 øre per kWh, mens disse næringene er ilagt ordinær sats i resten av landet. Ovennevnte ordninger om fritak eller redusert sats anses som offentlig støtte forenlig med EØS-avtalen.

Regjeringen legger ikke frem forslag om redusert elavgift for dedikerte ladeanlegg for elektriske kjøretøy i næring. Elektrisk framdrift er energieffektivt sammenlignet med bensin- og dieselmotorer, og har følgelig

relativt lave energikostnader. Det er for øvrig opplyst at Finansdepartementet også har vurdert hvordan elavgiften slår ut for produksjon av hydrogen til transportformål. Vurderingen viser at produksjonen normalt vil være omfattet av gjeldende fritak for elektrisk kraft som anvendes til elektrolyse eller redusert sats for industri mv. Regjeringen viser dermed til at avgiftssystemet stimulerer til anvendelse av elektrisk kraft for produksjon av hydrogen.

Nøytral merverdiavgift i helsesektoren

Av Hans Martin Asheim, advokat/manager

Ny ordning for helsesektoren innføres. I regjeringserklæringen fra 2013 var det gitt en kommentar om innføring av nøytral moms i statlig sektor. Kort oppsummert går dette ut på at statlig sektor i dag behandler merverdiavgift som en kostnad. Ved kjøp av tjenester fra eksterne har statlige virksomheter ikke anledning til å løfte vekk avgiften, som betyr at det i mange tilfeller er billigere å produsere tjenester selv fremfor å kjøpe fra eksterne.

For ordinære statlige forvaltningsorgan ble ordningen med nettoføring innført med virkning fra 1. januar 2015. Endringen medfører at den avgiften som disse foretakene pådrar seg ikke lenger belastes egne budsjetter, men føres på en egen avgiftspost i regnskapet.

Fra 1. januar 2017 innføres en separat kompensasjonsordning for helseforetakene, samt utvalgte private aktører. Dette påvirker budsjettildelingene, helseforetakene får en lavere tildeling, men kompenseres gjennom en mulighet til å kreve pådratt merverdiavgift utbetalt. Det gis kun kompensasjon for driftskostnader, ikke investering.

Ordningen i seg selv er forholdsvis enkel, men KPMG ser for at skillet mellom drift og investering vil kunne skape utfordringer i fremtiden. Det er følgelig viktig for aktuelle foretak å sikre god dokumentasjon av anskaffelser.

Øvrige saker innen merverdiavgift

Av Hans Martin Asheim, advokat/manager

Justeringer innen MVA-kompensasjonsadgang for kommunale tjenester

Regjeringen gjør i statsbudsjettet enkelte utvidelser i kommuners kompensasjonsadgang, samt private som utfører kommunale tjenester etter anbud. Spesifikt endres regelverket slik at internatdelen ved friskoler, friskoler med undervisning til voksne uten rett til videregående utdanning, og borettslag og eierseksjonssameier som benyttes som et ledd i helse- og sosialtilbud, i fremtiden vil omfattes av kompensasjonsadgangen.

Nærmere avgrensinger vil bli regulert i forskrifter, som vil komme på høring om litt.

Presisering av konkurransebestemmelsen i MVA-kompensasjonslovgivningen

Det følger av kompensasjonsloven at kommuner ikke har adgang til MVA-kompensasjon for virksomhet som drives i konkurranse med private. Begrunnelsen er at kommuner ikke skal kunne utnytte kompensasjonsadgangen til å få bedre vilkår enn private selskap. Dette er hovedårsaken til de siste års saker om kommunale kulturhus, vurderingen har vært om kommuner krever kompensasjon for virksomhet som i realiteten drives i konkurranse med private kulturaktører. Med andre ord, kompensasjonen blir i realiteten en skjult statsstøtte.

Stortinget har bedt Regjeringen se nærmere på regelverket. Her har imidlertid Europakommisjonen nylig gitt ut en veileder for statsstøtte, hvor det legges opp til at brukerbetaling i større grad skal være avgjørende. Dette tilsier da etter departementets syn at kulturhus, som primært oppføres for kulturelle formål, ikke økonomiske, kan få kompensasjon.

Ut fra dette mener Finansdepartementet at det ikke er behov for regelendringer.

Fritak for vedlikehold av F-35

I forbindelse med kjøpet av nye kampfly innføres en dispensasjonsadgang, hvor departementet kan fatte vedtak om unntak fra loven for varer og tjenester til vedlikehold av de nye flyene.

Til tross for at det er omtalt som "unntak" antar vi at departementet med dette mener fritak for merverdiavgift.

Skattesatser

For skattesatser i statsbudsjettet 2017 se [Finansdepartementets sider](#).